c
احلمـد للـه رب العـاملـني، والصـالة والسـامل على سـيدنا حممـد واله و صحبـه
أمجعـني
އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކަމިޝަންގެ ރައީސް އަލްފާޟިލް ޙަސަން ލުތުފީ، ކަމިޝަންގެ މެމްބަރުން، ސެކްރެޓަރީ
ޖެނެރަލް، ދައުވަތު އެރުވިގެން ވަޑައިގެންނެވި އެންމެހާ އިއްޒަތްތެރިން، އޭ.ސީ.ސީ ގެ ހީވާގި މުވައްޒަފުން، މި
ހަފުލާގެ އެންމެހާ ބައިވެރިން.
އައްސަލާމް އަލައިކުމް ވަރަހުމަތު اله ވަބަރަކާތުހޫ!
ކޮރަޕްޝަނަކީ ތަނެއްގެތެރޭގައި ވަރަށް އާދަގައިގެ ގޮތަކަށް އަށަގެނެ ފެތުރެންފަށާ ވަރަށް ނުރައްކާތެރި
ޖަރާސީމެއްފަދަ އެއްޗެއް. އޭގެ ނުރައްކަލާއި ގެއްލުން މުޅި މުޖުތަމަޢުއަށް ކުރާ ބިރުވެރި ވަބާއެއް. އޭގެ
ސަބަބުން ޑިމޮކްރަސީއާއި، ޤާނޫނީ ހުކޫމާތުގެ ބާރުކަނޑުވާލާ. އަދި އިންސާނީ ކަރާމަތު ގެއްލިގެން ދޭ.
ކޮރަޕްޝަނުގެ ސަބަބުން ވިޔަފާރި އާއި މާކެޓް އޮޅުންބޮޅުންވެ، ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ދަށަ ށް ގޮސް،
ގުޅިގެންކުރެވޭ ކުއްތަށް އިތުރުވެ، ޓެރަރިޒަމަށް މަގުފަހިވެގެންދޭ. އަދި އަދި އިންސާނީ ސަލާމަތަށް އޮންނަ
ނުރައްކަލާއި ބިރުވެރިކަން އިތުރުވެގެންދޭ.
ކޮރަޕްޝަނުގެ ނުބައި ސިފަ ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ގައުމަކުންވެސް ފެންނަމުން ދޭ. މިކަމުގައި ކުޑަޔާއި ބޮޑުގެ
ތަފާތެއްނެތް. އަދި މުއްސަނދިގައުމު ތަކެކޭ އެއްގޮތަށް ފަގީރުގައުމުތަކުގައިވެސް ކޮރަޕްޝަންވަނީ އަށަގެންފައި.
ނަމަވެސް މިކަމުގެ ބިރުވެރިކަން އެންމެ ބޮޑުވެފައިވަނީ ތަރައްޤީވަމުން އަންނަ ގައުމު ތަކުގައި.
ކޮރަޕްޝަނުގެ ސަބަބުން ފަޤީރުންގެ ހާލަތު އިހުނަށްވުރެ ދަށަށްދޭ. ގައުމުގެ ތަރައްޤީއަށް ހުރި ފައިސާ
އެހެންގޮތް ގޮތަށް ހޭދަވެ، ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ އަސާސީ ހައްގުތަށް ފޯރުކޮށް
ދިނުމުގައި ދައުލަތުގެ ނުކުޅުދުންތެރިކަން އިތުރުވޭ. ތަފާތުކުރުމާއި ބޭއިންސާފު އާއްމުވެ، ގައުމަށް ލިބޭ ބޭރުގެ
އެހީ އާއި މަދަދުތަށްވެސް މަދުވޭ.
ކޮރަޕްޝަނަކީ ގައުމެއްގެ އިޤުތިޞާދު ވަޅުޖައްސާލާ، ފަޤިރުކަން ނައްތާލުމާއި ތަރައްޤީ އަށް ހުރަސްއަޅާ
މައިގަ ނޑު ސަބަބު. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާލީ، އދ. ކޮރަޕްޝަނާއި ދެކޮޅު ހެދުމުގެ މުއާހަދާގެ މުގައްދިމާގައި
އޭރުގެ ސެކްރެޓަރީ ޖެނެރަލް ކޯފީ އަނާން 2003 ގެ އޮކްޓޯބަރުގައި، ކޮރަޕްޝަން ސިފަކުރައްވާފައިވާ ގޮތް.
1

އަޅުގަ ނޑު ހިތުން މި ބަސްކޮޅުން ކޮރަޕްޝަނުގެ ބިރުވެރިކަމާއި، އޭގެ ގެއްލުން އަދި ކޮރަޕްޝަނާއި ދެކޮޅަށް
މަސައްކަތްކުރުމުގެ މުހިންމުކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފާހަގަ ވެގެން ހިގައްޖެ.
އާދެ، ކޮރަޕްޝަނަކީ ތަނެއްގައި އަށަގަނެ އެތަނެއްގެ ޘަގާފަތަކަށް ވުމަށްފަހު، ކެންސަރުފަދަ އެއްޗެއް. އެ
ފޮހެލުމަކީ ނުހަނު އުނދަގޫ އަދި ދަތިކަމެއް. މިއީ އެއްކަމެއް ނުވަތަ ދެކަމެއް ކޮށްގެން ހައްލުވާ ވަރު ކަމެއް
ނޫން އަދި ހަމައެކަނި އެންމެ މުވައްސަސާއަކުން އުފުލޭވަރުގެ ޒިންމާއެއް ވެސް ނޫން. މިކަމުގައި ރަނގަޅު
ގާނޫނީ އަދި ތަންފީޒީ އޮނިގަނގަޑަކާއި ގިއުގަ ނޑެއް އޮންނަންޖެހޭ. އަދި އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން
ބާރުވެރިކުރުވި، ދައުލަތުގެ މުވައްސަސާތަށް ޒިންމާދާރު ކުރެވެން ޖެހޭ. ހަމަ އެއާއިއެކު ދައުލަތުގެ
މުވައްޞަސާތަކާއި މުވައްޒަފުންގެ ކިބައިގައި ނަޒާހަތްތެރިކަމާއި، ޒިންމާދާރުކަމާއި، އަމާނާތްތެރިކަމުގެ ރީތި
ސިފަ އަށަގަންނުވާ، ގާނޫނުތަކާއި ގަވާޢިދުތަކަށް ކިޔަމަންވުން އާދަކުރުވަން އެބަޖެހޭ. އަދި ދައުލަތުގެ މުދަލާއި
ފައިސާ ހޭދަކުރެވޭ ގޮތްބަލާ، އެކަމާއި މެދު ވެރިން ޒިންމާކުރުވާ، ރިޕޯޓްތަށް ހާމަކުރެވި، އާއްމުން
ހޭލުންތެރިކުރުވަން އެބަޖެހޭ. މީގެ އިތުރުން ތަޙްޤީގީ އިދާރާތަށް ހަރުދަނާވެ، ކުއްކުރާ ފަރާތަކަށް ޤާނޫނީ
ފިޔަވަޅުއެޅި ޝަރުޢީ ނިޒާމުގެއިތުބާރު ދަމަހައްޓަންޖެހޭ. އަދި ފަރުދީ ވިޔަފާރިތަކުން މިކަމުގައި ބައިވެރިވެ،
އާއްމު ރައްޔިތުންގެ ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުން ލިބެންއެބަ ޖެހޭ. އަދި މަނީ ލޯންޑްރިން ފަދަ މާލީ ޖަރީމާތަށް
ހުއްޓުވުމަށް ކުރަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން ގާއިމުފައި އޮންނަންޖެހޭ. އާދެ އަޅުގަ ނޑު ފަހަރެއްގައިވެސް މި
މިކަމުގެ އުނދަގުކަމާއި ބޮޑުކަމުގެ ވާހަކަ މިދައްކަނީ އުޒުރެއްގެ ގޮތުގައެއް ނޫން. ކަމުގެ މުހިންމުކަމާއި
ބޮޑުކަމާއި، އެންމެން ގުޅިގެން މިކަމާއި ކުރިމަ ތުލުމުގެ މުހިންމުކަން ބޮޑުކަމުން. އާދެ، ކޮރަޕްޝަން
ހުއްޓުވުމަކީ ވަކި މީހެއްގެ ޒިންމާއެއްނޫން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މީހެއްގެ ގައުމީ އަދި ފަރުދީ ވާޖިބެއް.
އަޅުގަ ނޑުމެން ކޮންމެ މީހެއްގެ މަސްލަހަތާއި ގުޅިފައިވާ ކަމެއް. މާތްވެގެންވާ އިސްލާމް ދީނުގައިވެސް
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އަމުރު ކުރަނީ އެމީހަކަށް ނުބައެއް ފެނިއްޖެނަމަ އެކަން ހުއްޓުވުމަށް އެޅެން ހުރި
ފިޔަވަޅުތަށް އެޅުމަށް. އެއީ އަތުން، ދުލުން ނުވަތަ ހިތުން ނަމަވެސް ކޮންމެ މީހަކުވެސް ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް.
އާދެ، ކޮރަޕްޝަން ހުއްޓުވުމާއި މަނާކުރުމުގެ ގާނޫނީ ޒިން މާ އޭ.ސީ.ސީ އާއި ހަވާލުކުރައްވާފައި އޮތެއްކަމަކު،
މިކަމުގައި ސަރުކާރާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި ޖުޑީޝަރީން ގެ ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުން އޮންނަން ޖެހޭ. އަދި
އެމް.އެމް. އޭ އާއި، މީރާ އާއި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ ފަދަ މާލީ އިދާރާތަކާއި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސްއާއި،
ޕްރޮސެކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން
ބައިވެރިވާންޖެހޭ. ހަމައެއާއިއެކު ދައުލަތުގެ ކު ންފުނިތަކާއި އޮފީސްތަކުން ގާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކަށް
ހުރުމަތްތެރި ކޮށް ހިއްތަވާ، އެގޮތަށް އަމަލުކޮށްދެއްވަން އެބަ ޖެހޭ.
އަދި ހަމަ އެއާއިކު އެމީހެއްގެ މަޤާމާއި އާމުދަނީއާއި ނުބައްދަލު މުއްސަނދިކަން ލިބިގަތުން)ނުވަތަ އިލިސިޓް
އެންރިޗްމަންޓް(ހުއްޓުވުމަށް އޭ.ސީ.ސީ އަށް ލިބެންޖެހޭ ގާނޫނީ ބާރުވެރިކަން ލިބިދީ، ފައިސާ ހޯދިގޮތް
2

ބަޔާންކޮށް ނުދެވޭ މިފަދަ މުއްސަނދިކަން ހޯދާ ފަރާތްތަށް ޤާނޫނުގެ ކުރިމައްޗަށް ގެނެވޭނެ ފަދަ ގޮތަކަށް
މުވައްޞަސާތަކުންވެސް އަމަލުކޮށް ދެއްވުމަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުން ކަމެއް.
މިގޮތުން ކޮރަޕްޝަނާއި ދެކޮޅަށް ކުރެވޭ މަސައްކަތުގައި، އދ.ގެ މިދެންނެވި ކޮރަޕްޝަނާއި ދެކޮޅު މުވާހަދާއަށް
އަމަލުކުރުމަކީ، ދިވެހި ދައުލަތާއި ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ބޭނުންތެރި ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން.
އެގޮތުން މިކަމަށްކައި ހަދަންޖެހޭ ގާނޫނުތައް ހެދުމާއި، ކާމާއި ގުޅުންހުރި މުވައްސަސާތަކުގެ ފަންނީ ގާބިލުކަން
އިތުރު އިތުރުކުރުމާއި ހަމަ އެއާއިއެކު އެންމެ މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މިކަމުގެ މުހިންމުކަމާއި
ބޭނުންތެރިކަން ދައުލަތުގެ ތިންބާރުންވެސް ބަލައިގަނެ، ވެރިން މިކަމަކަށް އާއެކޭ ބުނަން އެބަޖެހޭ. އަދި
ކުއްވެރިންނަށް އަދަބު ދެވި، ސަރުކާރުގެ ތެރޭގައި ނަޒާހަތްތެރި ވެއްޓެއް ގާއިމުކުރުމަށްޓަކައި ވެރިން ނަމޫނާ
ދެއްކެވުމަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުންތެރި ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަ ކޮށްލަން.
އައިސްޓައިން ވިދާޅުވެފައިވޭ، ދުނިޔެ ހަލާކުވަނީ ނުބައި މީހުންގެ ސަބަބަކުން ނޫނެވެ – ނަމަވެސް އެ ނުބައި
ހަދާތަން ބަލަންތިބެ، ކަމެއް ނުކޮށް ތިބޭ މީހުންގެ ސަބަބުންނެވެ.
އަޅުގަ ނޑުވަކިވެލާނީ، އޭސީ.ސީގެ ހަޔާތުގައި ބޭއްވޭ މިފަދަ މުހިންމު އަދި ތާރީޚީ ބައްދަލުވުމަކަށް
އަޅުގަ ނޑަށް ދައުވަތު ދެއްވިކަމަށްޓަކައި އަލް އަޚް ހަސަން ލުތުފީއަށާއި، ކަމިޝަނުގެ އެންމެހާ
މެމްބަރުނަންނަށާއި ސީނިއަރ މެނޭޖްމަންޓަށް ޝުކުރު ދަންނަވަމުން، ތިޔައެންމެހާ މެމްބަރުންނާއި މުވައްޒަފުން
ގުޅިވަޑައިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކޮރަޕްޝަންގެ ހޭލުންތެރިކަން އިތުރުކޮށް، ކޮރަޕްޝަން މަދުކުރުމަށް ކުރައްވާ
މަސައްކަތްތަކަށް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއި އެކު ޝުކުރު ދަންނަވަމުން. ތިޔަބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތުގައި
ހިންމަތާއި އެކު ކުރިއަށް ދިއުމަށް ހިތްވަރުދެމުން.
އަޅުގަ ނޑުގެ ދުޢާއަކީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ކޮރަޕްޝަން މަދުކުރުމަށް އޭ.ސީ.ސީ ން ކުރައްވމަސައްކަތުގައި ކީރިތި
اله ބަރަކާތްލައްވާ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ދިވެހި ގައުމަށް އިތުރު ތަނަވަސްކަމާއި އުފާ ފާގަތިކަން
މިންވަރުކުރެވުން. އަދި އިސްރާފާއި، ހިޔާނާތް މަދުވެ، ދައުލަތުގެ ވެރިންނާއި ރައްޔިތުންގެ މެދުގައި އޮންނަ
އިތުބާރާއި، ހާމަކަން ބޮޑުވެގެންދިއުން. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެނަށް އަދަށް ވުރެ ފެހި މާދަމާއެއް
މިންވަރުކޮށްދެއްވާށި. އާމީން.
ވަ އާޚިރުދައުވާނާ އަނިލް ޙަމްދު ލިއްލާހި ރައްބިލް ޢާލަމީން !
ވައްސަލާމް އަލައިކުމް.
3